

TIESNEŠU DISCIPLINĀRKOLĒGIJAS LĒMUMS

Rīgā 2021.gada 23.decembrī

Tiesnešu disciplinārkolēģija šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Maksimovs un kolēģijas locekļi K. Berķis, I. Freimane, I. Jaunģelže, I. Preisa, I. Rūķe, L. Slica un A. Šilova

rakstveida procesā izskatīja jautājumu par tiesneses Ivetas Stuberovskas atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas disciplinārlietā, kas ierosināta ar Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas 2021.gada 14.decembra lēmumu Nr. 1-12/1 pret Rīgas apgabaltiesas tiesnesi Ivetu Stuberovsku par darba pienākumu nepildīšanu un necienīgu rīcību.

Aprakstošā daļa

[1] Ar Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājas 2021.gada 14.decembra lēmumu Nr. 1-12/1 (turpmāk – lēmums par disciplinārlietas ierosināšanu) pret Rīgas apgabaltiesas tiesnesi Ivetu Stuberovsku ierosināta disciplinārlietā par darba pienākumu nepildīšanu un necienīgu rīcību. Lēmumā norādīti turpmāk minētie apstākļi.

[1.1] Tiesnese Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētājai sniedza paskaidrojumu, ka nav izpildījusi Ministru kabineta 2021.gada 9.oktobra rīkojuma Nr. 720 „Par ārkārtas situācijas izsludināšanu” (turpmāk – rīkojums Nr. 720) 5.3.punkta prasības un nevar uzrādīt vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu. Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 10.panta pirmo daļu, spriežot tiesu, tiesneši ir neatkarīgi un pakļauti tikai likumam. Minētā likuma 11.panta pirmā daļa paredz, ka valsts iestādēm, sabiedriskajām un politiskajām organizācijām, citām juridiskajām un fiziskajām personām ir pienākums respektēt un ievērot tiesu neatkarību un tiesnešu neaizskaramību. Savukārt 13.panta pirmā daļa noteic, ka tiesnesis ar tiesas spriešanu saistīto pienākumu izpildes laikā ir neaizskarams. Tiesnese norāda, ka tiesnesis nevar tikt „akli” pakļauts rīkojuma Nr. 720 5.3.punktam, kurš ir pretrunā ar likumu. Tiesnese norāda, ka ir iesniegusi pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par vispārīgā administratīvā akta, kas noteikts rīkojuma Nr. 720 5.3.punktā, atzīšanu par spēkā neesošu attiecībā pret tiesnesi.

[1.2] Izvērtējusi tiesneses paskaidrojumu, Rīgas apgabaltiesas priekšsēdētāja atzina, ka tiesneses rīcībā, neizpildot rīkojuma Nr. 720 5.3.punktu, neuzrādot vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, ir konstatējama darba pienākumu nepildīšana un necienīga rīcība, kas nav savienojama ar tiesneša amatu. Minētais ir pamats disciplinārlietas ierosināšanai pret tiesnesi.

[1.3] Lēmumā izteikts lūgums, pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārbildības likuma 5.panta 1.¹daļu un likuma „Par tiesu varu” 84.panta pirmo un 2.¹daļu, izskatīt jautājumu par tiesneses atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas līdz dienai, kad stājas spēkā galīgais nolēmums lietā.

Motīvu daļa

[2] No lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu pamatojuma secināms, ka abi tajā konstatētie pārkāpumi saistīti ar to, ka tiesnese nav izpildījusi rīkojuma Nr. 720 5.3.punktu, kas noteic, ka ārkārtējās situācijas laikā valsts un pašvaldību institūciju (tai skaitā kapitālsabiedrību) darbinieki un amatpersonas no 2021.gada 15.novembra savus darba pienākumus var veikt tikai tad, ja viņiem ir vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts. Proti, tiesneses rīcībā, neuzrādot vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, ir konstatēta darba pienākumu nepildīšana un necienīga rīcība, kas nav savienojama ar tiesneša amatu.

[3] Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 5.panta 1.¹daļa noteic, ka pēc disciplinārlietas saņemšanas Tiesnešu disciplinārkolēģija nekavējoties rakstveidā izskata jautājumu par tiesneša atstādināšanu.

Likuma „Par tiesu varu” 84.panta pirmā daļa paredz, ja disciplinārlieta pret tiesnesi ierosināta par *pārkāpumu, kas nav savienojams ar tiesneša statusu*, Tiesnešu disciplinārkolēģija pēc savas iniciatīvas vai disciplinārlietas ierosinātāja priekšlikuma var atstādināt tiesnesi no amata pienākumu pildīšanas [Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā](#) noteiktajā kārtībā. Savukārt minētā panta 2.¹daļa paredz, ka šā panta pirmajā daļā minētajā gadījumā tiesnesi atstādina no amata pienākumu pildīšanas *līdz dienai, kad stājas spēkā galīgais lēmums lietā*. Par galīgo lēmumu lietā ir uzskatāms: 1) lēmums par disciplinārlietas izbeigšanu vai Tiesnešu disciplinārkolēģijas lēmums aprobežoties ar disciplinārlietas izskatīšanu sēdē, neuzliekot disciplinārsodu; 2) lēmums par disciplinārsoda uzlikšanu; 3) lēmums kriminālprocesā, ar kuru tiesnesis ir ieguvis procesuālo statusu — persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību; 4) Saeimas lēmums par tiesneša atcelšanu no amata gadījumā, kad ierosināts Saeimai tiesnesi atcelt no amata.

No minētajām tiesību normām izriet, ka lēmumam par tiesneša atstādināšanu no amata pienākumu pildīšanas ir pagaidu noregulējuma raksturs, jo tas ir spēkā līdz dienai, kad stājas spēkā galīgais lēmums lietā. Turklāt tiesnesi var atstādināt no amata pienākumu pildīšanas tikai par tādu pārkāpumu, kas nav savienojams ar tiesneša amata statusu. Līdz ar to vispirms ir jāvērtē, vai ir pamats pirmšķietami atzīt, ka lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu norādītie pārkāpumi ir tādi, kas nav savienojami ar tiesneša statusu.

[4] Rīkojums Nr. 720 noteic īpašu regulējumu attiecībā uz personu nodarbinātību, kas ietekmē gan darba devēja, gan darbinieku (amatpersonu) tiesības un pienākumus ārkārtējās situācijas laikā. Tajā skaidri noteiktas pakalpojumu jomas, kur pakalpojumu un līdz ar to arī personu nodarbināšanu var īstenot tikai tad, ja persona uzrāda vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, tostarp valsts un pašvaldību institūcijas. Līdz ar to arī tiesnešiem ir saistoša rīkojuma Nr. 720 5.3.punkta prasība veikt darba pienākumus tikai tad, ja ir vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts.

Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma II¹ nodaļas „Epidemioloģiskā drošība darba vidē” 7.³panta otrā daļa noteic, ja darbinieks (amatpersona) nav ieguvis vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, kas nepieciešams darba (amata, dienesta) pienākumu pildīšanai, tas ir pietiekams pamats uzskatīt, ka attiecīgā persona neatbilst veicamajam darbam (amatam). Turpmākajās minētā panta daļās ir paredzēts, kā jārikojas darba devējam minētajā gadījumā. Savukārt Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 7.²panta otrā daļa noteic, ka par

darba devēju šīs nodaļas izpratnē uzskatāma arī valsts institūcija vai amatpersona, kas ieceļ amatā šā likuma 7.³ pantā minētās amatpersonas.

Prasība par vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu attiecas uz visiem Latvijas Republikas Satversmē noteiktajiem konstitucionālajiem orgāniem, kas īsteno valsts funkcijas – likumdošanu, izpildu funkciju un tiesu varu. Taču minētajās tiesību normās ir noteikts tiesiskais mehānisms, kas ir piemērojams tikai valsts pārvaldes iestādēm situācijā, kad darbinieks (amatpersona) nav ieguvis vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu. Taču nav normatīvā regulējumā, kas noteiktu tiesisko regulējumu, kurai institūcijai un kādā kārtībā jārikojas gadījumā, ja tiesnesis nav ieguvis vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu. Uz to norāda, pirmkārt, tas, ka attiecībā uz Saeimas deputātiem un pašvaldību deputātiem tika pieņemts speciāls regulējums – likums „Par pagaidu papildu prasībām Saeimas deputātu un pašvaldību domju deputātu darbam”. Otrkārt, ja vadāmies no Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma 7.² panta otrās daļas, par darba devēju, kas var lemt par amatpersonas atstādināšanu utt., ir uzskatāma valsts institūcija, vai amatpersona, kas ieceļ amatā attiecīgo amatpersonu. Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” normām tiesnešus amatā ieceļ Saeima, bet pārceļ citā tā paša līmeņa vai augstāka līmeņa tiesā Tieslietu padome. Arī Tieslietu padome 2021.gada 29.oktobrī sniegtajā Viedoklī par tiesu sistēmas un tai piederīgo amatpersonu darba pienākumu veikšanu ārkārtējās situācijas laikā ir norādījusi, ka tiesneša amatu, tam izvirzāmās prasības, atbrīvošanu vai atstādināšanu no amata regulē Latvijas Republikas Satversme un likums „Par tiesu varu”. Ja tiesnesis pēc šā gada 15.novembra nevar uzrādīt Covid-19 vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, var iestāties tikai tādas tiesiskās sekas, kas paredzētas Latvijas Republikas Satversmē un likumā „Par tiesu varu”.

Tiesnešu disciplinārkolēģijas pilnvaras un kompetence ir noteikta Tiesnešu disciplinārās atbildības likumā. Saskaņā ar šā likuma 2.panta pirmo daļu Tiesnešu disciplinārkolēģija izskata lietas par rajonu (pilsētu) tiesu, apgabaltiesu un Augstākās tiesas tiesnešu disciplinārajiem pārkāpumiem. Līdz ar to Tiesnešu disciplinārkolēģija var lemt par tiesneša atstādināšanu tikai izskatāmās disciplinārlietas ietvaros un saistībā ar konkrētu disciplinārpārkāpumu. Tai nav kompetences lemt par tiesneša atstādināšanu, pamatojoties uz Covid-19 infekcijas izplatības pārvaldības likuma normām.

[5] Daļā par darba pienākumu nepildīšanu, kas tiek saistīta ar rīkojuma Nr. 720 5.3.punkta nepildīšanu un vakcinācijas un pārslimošanas sertifikāta neuzrādīšanu, lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu nav sniegts izvērstāks pamatojums par minēto pārkāpumu. Līdz ar to faktiskie apstākļi, kas raksturo minēto pārkāpumu, tiks noskaidroti, skatot lietu pēc būtības.

Ņemot vērā minēto, Tiesnešu disciplinārkolēģija uzskata, ka lēmuma par disciplinārlietas ierosināšanu pamatojums daļā ar darba pienākumu nepildīšanu neliecina par tādu pārkāpumu, kas nav savienojams ar tiesneša statusu.

[6] Savukārt otrs pārkāpums lēmumā par disciplinārlietas ierosināšanu ir formulēts kā necienīga rīcība, kas nav savienojama ar tiesneša amatu. Arī šajā gadījumā nav izvērstāka pamatojuma, kāpēc šis pārkāpums ir tik smags, ka nav savienojams ar tiesneša amatu.

Viens no priekšnoteikumiem ieņemt tiesneša amatu saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 51.panta pirmās daļas 4.punktu ir nevainojama reputācija. Arī Tiesnešu ētikas kodeksa preambulā ir norādīts, ka tiesnesim ir jābūt ar nevainojamu reputāciju. Savukārt 2.kanonā ir

norādīts, ka tiesnesis ciena un ievēro likumu, godprātīgi un ar cieņu attiecas pret savu amatu, amata pienākumiem, procesa dalībniekiem, kolēģiem un sabiedrību kopumā.

Kā jau tika minēts, disciplinārlieta ir ierosināta arī par necienīgu rīcību, kas tiek saistīta ar faktu, ka tiesnese nav ievērojusi rīkojuma Nr. 720 5.3.punktu, proti, nav uzrādījusi vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, kas ir priekšnoteikums darba pienākumu veikšanai no 2021.gada 15.novembra. Līdz ar to minētās prasības neievērošana ir aplūkojama arī tiesneša nevainojamas reputācijas kontekstā.

Saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 91.²panta 1.punktu viena no Tiesnešu ētikas komisijas funkcijām ir pēc Tiesnešu disciplinārkolēģijas pieprasījumu sniegt atzinumu par ētikas normu interpretāciju un pārkāpumiem.

Nemot vērā minēto, ka disciplinārlietas izlemšanai Tiesnešu disciplinārkolēģija uzskata par nepieciešamu lūgt Tiesnešu ētikas komisijai atzinumu par minēto ētikas normu interpretāciju un tiesneses pārkāpumu, proti, vai tiesneses pārkāpums ir vērtējams kā necienīga rīcība un vai šis pārkāpums rada pamatu uzskatīt, ka tiesnesei nav nevainojamas reputācijas.

[7] Ievērojot iepriekš minēto, Tiesnešu disciplinārkolēģija secina, ka pirmšķietami nav pamata tiesneses atstādināšanai no amata pienākumu pildīšanas līdz dienai, kad stājas spēkā galīgais lēmums lietā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 5.panta 1.¹daļu un 5.¹pantu, Tiesnešu disciplinārkolēģija

nolēma

Neatstādināt Rīgas apgabaltiesas tiesnesi Ivetu Stuberovsku no amata pienākumu pildīšanas līdz dienai, kad stājas spēkā galīgais lēmums lietā.

Lūgt Tiesnešu ētikas komisijai sniegt atzinumu, vai tas, ka Rīgas apgabaltiesas tiesnese Iveta Stuberovska nav ievērojusi rīkojuma Nr. 720 5.3.punktu, proti, nav uzrādījusi vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikātu, ir vērtējams kā necienīga rīcība un vai šis pārkāpums rada pamatu uzskatīt, ka tiesnesei nav nevainojamas reputācijas.

Lēmums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā pieņemšanas brīdī.

Kolēģijas priekšsēdētājs

V. Maksimovs

Kolēģijas locekļi

K. Berķis

I. Freimane

I. Jaungelže

I. Preisa

I. Rūķe

L. Slica

A. Šilova